

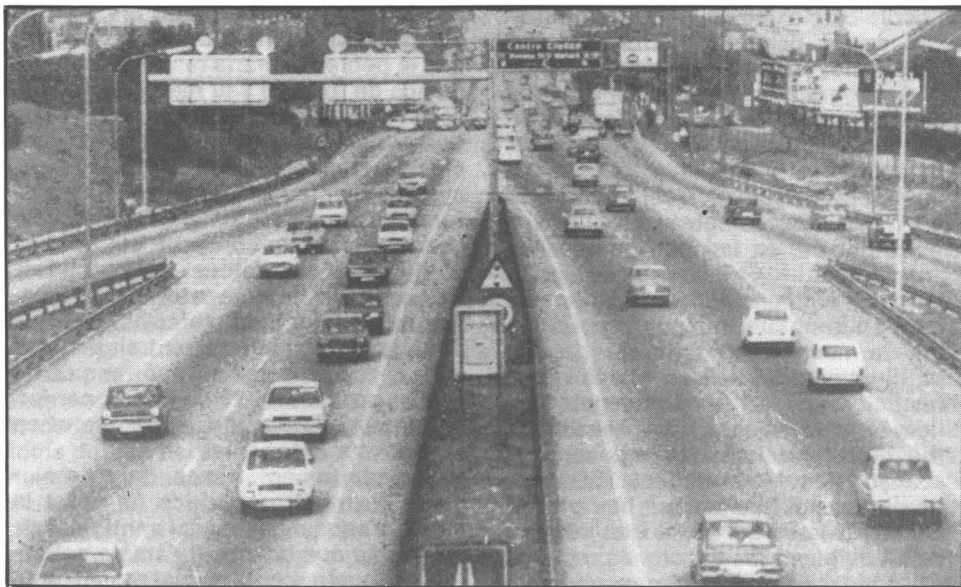
Pas a desnivell

Només

Escric gairebé a l'hora en punt d'acabar-se l'estiu. O, més exactament, del final de les vacances programades d'ofici. Els diaris mostren una gran satisfacció, perquè l'operació retorn ha estat un èxit. No hi ha hagut tants morts com l'any passat i tothom se'n congratula: les capçaleres tipogràfiques, amb caràcters ben visibles, repeteixen l'adverbi «només» referint-se al fet feliç que a les carreteres catalanes «només» s'han registrat quatre accidents mortals. Que bé! Per als qui, com jo, teníem tota la família escampada, la notícia (després de llegir el nom dels difunts amb l'ai al cor) ha estat el coronament d'unes quantes setmanes de felicitat preceptiva.

Però i els quatre morts? I els seus parents? Aquí m'entra el remordiment i penso que el «només», per a ells, ha estat definitiu, seria demanar-los massa que es resignessin amb una estadística satisfactòria per als altres. D'altra banda, queden els ferits, que no ens amoïnen perquè no formen part dels nostres afectes immediats. A més, la medicina ha avançat molt, confiïm que ja els apejoraran amb totes les garanties de la ciència. La veritat és que si no ens toca d'una manera directa, ens quedem tranquils, amb la sensació que nosaltres no hi tenim res a veure.

Aleshores ve la represa d'allò que en diem la normalitat, la vida quotidiana. Durant aquestes setmanes de sol, de boires i de tramuntana (a mi m'ha tocat de tot), els pobles de la costa i molts de l'interior queden parcialment incomunicats. La premsa hi arriba amb retard, a deshora, i si algú la compra és ben bé per vici, però no la llegeix pas amb frisança, perquè se sent i es vol sentir allunyat de les preocupacions que l'aplanen la resta de l'any. La televisió, tan senyora i mestressa, no ha resolt el problema de ficar-se per tot arreu i, en la zona nord del nostre país només —«només?»— hi arriba la primera cadena, amb penes i treballs: malament, desdibuixada, plena d'interferències que qui sap si són d'agrair. La segona cadena, a causa de la falta de repetidors, és del tot absent. Tanmateix, la televisió té una audiència escassíssima en les poblacions d'estiu: a l'hotel on m'he allotjat, l'engegaven per una qüestió de disciplina horària, però tan sols l'aprofitaven —és un dir— un o dos matrimonis d'edat madura, que s'acomodaven

en unes butaques espaioses i s'adormien plàcidament, sense assabentar-se de res ni donar cap molèstia.

La tornada suposa, entre altres maldecaps, la reincorporació a l'interès per la notícia. Els polítics, als quals hem vist pròdigament retratats amb pantalons curts i vestits de bany, practicant esports amb moderació i formant grups familiars perquè els fotògrafs de premsa ens mostressin la vida dels prohoms en la intimitat de les seves cases de vacances, ja treballen novament.

Què fan? Què preparen? El ciutadà —que també torna a treballar, si és dels afortunats que tenen feina— s'acara de bell nou amb les jornades llargues, de botiga, de taller o d'oficina, al final de les quals, esgotat i ressentit, es desploma en un seient davant de la petita pantalla. O engega la ràdio, o fulleja els diaris, i es troba altra vegada amb el terrible regateig de la mort. Ell ja comptava, degut a les servituds de la temporada, amb les desgràcies de carretera i d'autopista. En aquest sentit, el tranquil·litzant: ens hem equivocat en els pronòstics, i n'hi ha hagudes menys de les previstes. És una fallada tècnica que tots els supervivents celebrem.

De tota manera, la mort no ha descansat. Una de les primeres informacions que trasbalsen el ciutadà és que allí on no ha arribat la força destructora de la motorització, hi ha arribat el famós oli tòxic. Com si hi hagués, de sotamà, un acord compensador perquè no cessin

les rebaixes d'inventari.

En aquest punt, el ciutadà ha topat amb una controvèrsia sorprenent. Resulta que en fer la llista de difunts a causa de l'oli, les llistes del govern no quadren amb les de l'oposició. Això, en comptabilitat, sempre és greu i pot motivar auditories de molt compromís. La diferència és de pocs morts, però recordo que una vegada, un comptable molt competent em va explicar que en sumar columnes, una simple pesseta de més o de menys pot ésser el símptoma de serioses anomalies. Allò que ara és moda dir-ne la part visible de l'iceberg.

Per als qui encara no hem begut oli (sembla), uns pocs cadàvers desconeguts «només» ens desvetllen una pietat distant i ens interessem més per la baralla política. És una actitud insensata, perquè l'oli es va estenent amb aquella avidesa de tacar que li reconeix el proveri.

I el cas és que l'oli passa per culpable sense que es pugui formalitzar l'acusació. S'accepta que mata, però no se sap amb què. Fa pensar en aquelles novel·les policiaques en les quals el presumpte criminal ha estat detingut, però la justícia no pot tirar endavant fins que sigui trobada l'arma homicida, que no apareix. ¿I si, al capdavant, «només» es tractés d'un error judicial que ens distreu de capturar els veritables delinqüents? És una reflexió més a afegir a les moltes que ens esperen fins a les properes vacances. ● PERE CALDERS